

1821

ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ο ΗΡΩΙΚΟΣ ΒΡΑΧΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

ΟΙ ΣΟΥΛΙΩΤΙΣΣΕΣ

- ▶ Ήταν 12 Δεκεμβρίου του 1803 όταν οι Σουλιώτες υπέγραψαν συνθήκη με τον Αλή Πασά μετά από την πολιορκία που είχαν υποστεί. Ο βασικός όρος της συμφωνίας, που δεν τηρήθηκε, ήταν να εκκενώσουν τα χωριά τους συν γυναίξί και τέκνοις. Φεύγοντας, χωρίστηκαν σε δύο ομάδες από τις οποίες η μία με τις οικογένειες των Δαγκλή, Δράκου, Ζορμπά, Τζαβέλλα, Πανομάρα κ.ά. κατευθύνθηκε προς την Πάργα, ενώ η άλλη με εκείνες των Κουτσονίκα, Μαλάμου, Μπότσαρη κ.ά. προς το **Ζάλογγο**

- ▶ Ο Αλή Πασάς, αθετώντας το λόγο του και τη συνθήκη, διέταξε την καταδίωξη και την εξόντωση των Σουλιωτών. Από τις δύο ομάδες, η δεύτερη δεν κατόρθωσε να διαφύγει. Οι αποτελούντες την δεύτερη ομάδα είχαν φθάσει στο Ζάλογγο, στο ομώνυμο χωριό με τις δέκα περίπου οικίες. Στη συνέχεια για περισσότερη ασφάλεια ανέβηκαν στην κορυφή όπου βρίσκεται και η ομώνυμη Μονή του Ζαλόγγου.

- ▶ Στις 16 Δεκεμβρίου όταν έφθασε στους πρόποδες του Ζαλόγγου το πολυάριθμο ασκέρι του Αλή Πασά υπό τον Αλβανό διοικητή Μπεκήρ Τζιγαδώρο οι Σουλιώτες μαζί με τις γυναίκες και τα παιδιά τους οχυρώθηκαν μέσα στη Μονή απ' όπου και απέκρουσαν στις 16 και 17 του μήνα τις εφόδους. Την επομένη όμως, στις 18 Δεκεμβρίου, ο μιν Κουτσονίκας και οι σύντροφοί του παραδόθηκαν, ενώ 50 περίπου γυναίκες με τα παιδιά τους και 13 άνδρες κατέφυγαν σε παρακείμενο βράχο, καλούμενο σήμερα «Στεφάνι». Αντίθετα άλλοι, περίπου 147, υπό τον Κίτσο Μπότσαρη κατάφεραν με έφοδο να διασωθούν. Οι δε Αλβανοί όταν έφθασαν στη Μονή και την κατέλαβαν αιχμαλώτισαν όσους βρίσκονταν εκεί.

- ▶ Τότε, οι γυναίκες που είχαν καταφύγει στο βράχο (ο αριθμός ποικίλλει από 22 έως 57) προτίμησαν αντί της ατιμίας και της αιχμαλωσίας να ρίξουν τα τέκνα τους στο γκρεμό και στη συνέχεια να ακολουθήσουν και οι ίδιες, χορεύοντας τον θρυλικό πια «χορό του Ζαλόγγου». Το αν πράγματι χόρευαν ή όχι, δεν έχει αποσαφηνιστεί, ωστόσο δεν αμφισβητείται από τους ιστορικούς η αυτοθυσία.

- ▶ Ο αξιωματικός του Αλή πασά, Σουλεϊμάν αγάς, αυτόπτης μάρτυρας του περιστατικού, ήταν ο πρώτος που αφηγήθηκε το γεγονός στον εξισλαμισμένο Γάλλο μισθοφόρο Ιμπραήμ Μανσούρ Εφέντι, ο οποίος συμπεριέλαβε τη μαρτυρία σε βιβλίο του που κυκλοφόρησε στο Παρίσι το 1828 με τις αναμνήσεις του από την Αυλή του Αλή Πασά.

- ▶ Σύμφωνα με τη μαρτυρία, οι γυναίκες «πιάστηκαν από τα χέρια κι άρχισαν ένα χορό, που τα βήματά του τα κινούσε ένας ασυνήθιστος ηρωισμός και οι αγωνία τού θανάτου τόνιζε το ρυθμό του... Στο τέλος των επωδών, οι γυναίκες βγάζουν μία διαπεραστική και μακρόσυρτη κραυγή, που ο αντίλαλός της σβήνει στο βάθος ενός τρομακτικού γκρεμού, όπου ρίχνονται μαζί με όλα τα παιδιά τους».

